

Sygn. akt III Ca 1166/15

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 października 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Magdalena Hupa-Dębska (spr.)

Sędzia SO Barbara Braziewicz

Sędzia SR (del.) Maryła Majewska-Lewandowska

Protokolant Renata Krzysteczko

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 października 2015 r. w Gliwicach

sprawy z powództwa (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej w K.

przeciwko E. A.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 30 stycznia 2015 r., sygn. akt I C 1726/13

***uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Rybniku do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.***

SSR (del.) Maryła Majewska-Lewandowska SSO Magdalena Hupa-Dębska SSO Barbara Braziewicz

## UZASADNIENIE

(...) Bank (...) Spółka Akcyjna w K. pozwem z 17 września 2013 r. domagał się zasądzenia na jego rzecz od pozwanych E. A. i R. A. kwoty 42.356,95 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 39.081,04 zł od dnia 6 września 2013 r. oraz z kosztami procesu. Wskazał, że roszczenie wynika z umowy pożyczki odnawialnej udzielonej pozwanemu, za którego zobowiązania z tego tytułu poręczyła pozwana. Pomimo wezwań do zapłaty pozwani nie uiszcili żądanej kwoty.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 2 października 2013 r. Sąd Rejonowy w Rybniku uwzględnił powództwo w całości.

W sprzeciwie od powyższego nakazu pozwana E. A. zaskarżyła go w całości, wnosząc o oddalenie powództwa względem niej oraz zasądzenie na jej rzecz od powódki kosztów procesu. Zarzuciła, że powód nie wykazał faktu udzielenia poręczenia przez pozwaną, a już do pozwu powinien dołączyć dokumenty potwierdzające zawarcie umowy i zakres zobowiązania. Wskazując na regulację art. 217 § 2 kpc sprzeciwiła się późniejszemu dopuszczeniu dowodów. Zwróciła uwagę na treść art. 879 § 2 kc oraz z ostrożności podniosła zarzut przedawnienia.

Powód w pismach nadanych 29 września 2014r. podtrzymał żądanie oraz wniósł o dopuszczenie dowodów z dokumentów - umowy pożyczki odnawialnej nr (...) z dnia 17 lipca 2000 r., wypowiedzenia umowy z dnia 27 lutego

2013 r., deklaracji wekslowej z dnia 17 lipca 2000 r., potwierdzenia przelewu pożyczki, wyliczenia odsetek na dzień 13 kwietnia 2013 r., wskazując okoliczności mające być wykazanymi. Przed terminem pierwszej rozprawy przedłożył kserokopie powyższych dokumentów.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 30 stycznia 2015 r. Sąd Rejonowy w Rybniku oddalił powództwo oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanej 2.417 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Orzeczenie to zapadło przy ustaleniu, że powód wystawił w dniu 6 września 2013 r. wyciąg

z ksiąg banku numer (...) (numer (...)), z którego wynika, że na dzień wystawienia w księgach banku figuruje wymagalne zadłużenie R. A. i E. A. z tytułu umowy o pożyczkę odnawialną numer (...) z dnia 17 lipca 2000r., oraz że pozwani zobowiązani są solidarnie do zapłaty na rzecz Banku kwoty 42.356,95 zł,

a dalsze należne odsetki obciążające dłużników począwszy od dnia 6 września 2013 r. powinny być obliczane od kwoty 39.081,04 zł w wysokości odsetek ustawowych według stopy procentowej obowiązującej w danym okresie. Powód skierował do R. A. i E. A. przedsądowe wezwania do zapłaty, dotyczące zadłużenia z tytułu powyższej umowy o pożyczkę odnawialną, które na dzień 17 lipca 2013 r. wynosiło 41.875,92 zł, z dalszymi odsetkami.

Ustalenia te Sąd poczynił w oparciu o wskazane dowody z dokumentów. Oddalił Sąd na rozprawie w dniu 28 stycznia 2015 r. wnioski powoda o dopuszczenie dowodów wnioskowanych w odpowiedzi na sprzeciw i piśmie z 26 września 2014 r.

Doprowadziły one Sąd pierwszej instancji do przekonania o bezzasadności powództwa, gdyż przedstawione przez powoda dokumenty prywatne nie stanowią dowodu na istnienie zobowiązania, stanowiącego podstawę roszczenia, jego wysokości i podstawy odpowiedzialności pozwanej, a powód wbrew regułom dowodzenia ustalonym przepisami art. 6 kc i art. 232 kpc nie przedłożył dokumentów potwierdzających powstanie zobowiązania i jego charakteru. Uznał wnioski powoda o dopuszczenie dowodów z dokumentów umowy pożyczki, wypowiedzenia umowy, deklaracji wekslowej, potwierdzenia przelewu pożyczki i wyliczenia odsetek za spóźnione, złożone z uchybieniem art.217 § 2 kpc. Dalej wywodził, iż powód nie wskazał granic odpowiedzialności pozwanej, która miała poręczać za dług przyszły (art. 878 § 1 kc). O kosztach orzekł na podstawie art. 98 kpc.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód, zaskarżając go w całości i wnosząc

o jego zmianę przez uwzględnienie powództwa i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu za obie instancje. Zarzucił mu naruszenie prawa procesowego - art. 217 § 2 kpc przez oddalenie wniosków dowodowych powoda jako spóźnionych, z pominięciem okoliczności, że ich dopuszczenie nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy. Nadto zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że istnienie zobowiązania pozwanej nie zostało udowodnione, a roszczenie powoda jest bezzasadne. Wywodził, że wnioski dowodowe zgłosił przed pierwszym posiedzeniem wyznaczonym w sprawie, dotyczyły one dowodów z dokumentów, toteż ich przeprowadzenie nie mogło spowodować zwłoki w rozpoznaniu sprawy, w której odbyły się kolejne posiedzenia. Oddalenie tych wniosków legło u podstaw błędnych ustaleń Sadu co do braku wykazania istnienia stosunku zobowiązaniowego między stronami oraz podstaw i wysokości zobowiązań pozwanej. Wskazywał na przygotowanie pozwu przez pracownika powoda oraz na wydanie nakazu zapłaty

w postępowaniu upominawczym w oparciu o dokumenty dołączone do pozwu.

Pozwana w odpowiedzi na apelację wniosła o jej oddalenie jako bezzasadnej oraz o zasądzenie na jej rzecz od powoda kosztów postępowania odwoławczego.

**Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

Rację ma skarżący twierdząc, że Sąd Rejonowy dopuścił się uchybień w zakresie procedowania tak istotnych, że miały one wpływ na treść rozstrzygnięcia. Naruszył bowiem Sąd zasady przeprowadzania postępowania dowodowego, wynikające z przepisu art. 217 § 2 kpc.

Wskazane naruszenia prawa procesowego pozostawały w związku z naruszeniem art. 6 kc, które polegało na tym, że Sąd pierwszej instancji bezzasadnie na obecnym etapie postępowania przyjął, iż powód nie wykazał okoliczności faktycznych będących podstawą zgłoszonego roszczenia.

Naruszenia powyższe były na tyle istotne, że powodują konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w istotnej dla rozstrzygnięcia części niemal w całości, co już uzasadnia rozstrzygnięcie o uchyleniu zaskarżonego wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji. Pomimo zgłoszenia wniosków, nie zostało bowiem przeprowadzone odpowiednie postępowanie dowodowe, które doprowadziłoby do ustalenia wszystkich istotnych dla sprawy faktów, a mianowicie tego, czy między stronami doszło do nawiązania stosunku zobowiązaniowego, jakiej treści i w jakim zakresie świadczenia zostały zrealizowane, bądź też są wymagalne. Powód zgłosił wnioski dowodowe, które zmierzać miały do wyjaśnienia tej kwestii, jednak Sąd Rejonowy oddalił je, uznając za spóźnione. Ta decyzja procesowa w przekonaniu Sądu Okręgowego nie znajduje uzasadnienia w treści przywołanego jako jej podstawa art. 217 § 2 kpc. Pomiął bowiem Sąd pierwszej instancji regulację z art. 217 § 1 kpc, zgodnie z którą strona może aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej. Przepisy dalszych § 2 i § 3 stanowią o wyjątkach od tej zasady, kiedy to sąd pominię wnioski zgłoszone po upływie określonego terminu bądź jedynie dla zwłoki, jednak między innymi z takim zastrzeżeniem, że do pominięcia nie dojdzie, jeżeli uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy.

W realiach niniejszej sprawy Sąd Rejonowy nie określał stronom terminu dla przytoczenia dowodów, a wnioski dowodowe powoda zostały złożone przed pierwszym z trzech terminów rozpraw, jakie się odbyły. Dopiero na ostatniej rozprawie zostały one oddalone, pod nieobecność pełnomocnika powoda, stąd brak zastrzeżenia w trybie art. 162 kpc jest usprawiedliwiony. Zważyć też należy, że art. 187 § 1 pkt 2 kpc każe w pozwie przytoczyć wszelkie okoliczności faktyczne, nie wymaga jednak złożenia wszelkich znanych na tym etapie dowodów. Może to zatem nastąpić

w odpowiedzi na reakcję strony przeciwnej. W ustalonym przebiegu postępowania, nie sposób uznać wniosków dowodowych powoda zgłoszonych przed pierwszym (z trzech) terminem rozprawy za spóźnione, a z pewnością ich uwzględnienie nie spowodowałoby żadnej zwłoki w rozpoznaniu sprawy, stąd oddalenie ich w oparciu o art. 217 § 2 kpc było nieuprawnione.

Skutkiem powyższego było nieustalenie istotnych okoliczności sprawy przez Sąd pierwszej instancji i nieuprawnioną w tym stanie sprawy trzeba uznać dywagację co do charakteru ewentualnego poręczenia, o ile udzielenie takiego zostanie wykazane. Dopiero ewentualne ustalenie, czy strony łączył stosunek zobowiązaniowy określonej treści, legnie u podstaw oceny, czy ewentualne poręczenie dotyczyło długu przyszłego, czy też długu istniejącego, choć w chwili poręczenia niewymagalnego.

Wobec powyższych uchybień, nie sposób na obecnym etapie postępowania przeprowadzić kontrolę oceny prawnej dokonanej przez Sąd pierwszej instancji, a w szczególności wykazania przez powoda okoliczności uprawniających do żądania zapłaty.

Na marginesie wypada wskazać, że wskazywana w apelacji decyzja powoda o powierzeniu przygotowania pozwu pracownikowi, a nie profesjonalnemu pełnomocnikowi, nie może mieć wpływu na ocenę podejmowanych czynności procesowych i sytuację powoda w procesie. Należy też zwrócić uwagę, że stosownie do art. 499 kpc dla wydania nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym nie jest konieczne wykazanie roszczenia dokumentami, a o dopuszczalności wydania nakazu decyduje treść pozwu. Stąd wydanie takiego nakazu nie wyklucza powstania wątpliwości co do zasadności żądania pozwu w dalszym toku postępowania.

***W tym stanie rzeczy wobec braków postępowania dowodowego oraz nierozpoznania istoty sprawy, na podstawie art. 386 § 4 kpc i art. 108 § 2 kpc uchylono zaskarżony wyrok***

***i przekazano sprawę Sądowi Rejonowemu w Rybniku do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.***

Rozpoznając sprawę ponownie, przeprowadzi Sąd Rejonowy zaoferowane przez strony dowody na okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, zgromadzony materiał dowodowy podda wszechstronnej i zgodnej z zasadami logiki ocenie, odnosząc się do wszystkich twierdzeń i zarzutów wskazywanych przez strony i zależnie od jej wyniku wyda rozstrzygnięcie zgodne z odpowiednimi regulacjami prawa materialnego.

SSR (del.) Maryla Majewska-Lewandowska SSO Magdalena Hupa-Dębska SSO Barbara Braziewicz